

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Юридичний факультет
Кафедра конституційного, адміністративного та міжнародного права

СИЛАБУС

вибіркового освітнього компонента

Правові режими надзвичайного та воєнного стану підготовки бакалавра

Луцьк – 2025

Силабус вибіркового освітнього компонента «Правові режими надзвичайного та воєнного стану» підготовки бакалавра.

Розробник: Ленгер Я.І. професор кафедри конституційного, адміністративного та міжнародного права, д.ю.н., професор.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

к.ю.н., доц.. Фідря Ю.О.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри конституційного, адміністративного та міжнародного права

Протокол №1 від 28 серпня 2025 р.

Завідувач кафедри:

д.ю.н. Книш С.В.

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	Галузь знань: К Безпека та оборона Спеціальність: К9 Правоохоронна діяльність Освітньо-професійна програма: Правоохоронна діяльність Освітній рівень: перший (бакалаврський)	Вибірковий
Кількість годин/кредитів 150 /5		Рік навчання – 2-й
ІНДЗ: нема		Семестри: 3-ий
		Лекції: 18 год.
		Практичні (семінарські): 24 год.
		Самостійна робота - 98 год.
Мова навчання: українська		Консультації - 10 год.
		Форма контролю: залік

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика освітнього компонента
Заочна форма навчання	Галузь знань: К Безпека та оборона Спеціальність: К9 Правоохоронна діяльність Освітньо-професійна програма: Правоохоронна діяльність Освітній рівень: перший (бакалаврський)	Вибірковий
Кількість годин/кредитів 150/5		Рік навчання 2
ІНДЗ: немає		Семестр 3-ий
		Лекції 6 год.
		Практичні (семінарські) 10 год.
		Самостійна робота 116 год.
Мова викладання		Консультації 18 год.
		Форма контролю: залік
		українська

II. Інформація про викладача

Ленгер Яна Іванівна

Науковий ступінь: доктор юридичних наук

Вчене звання: професор

Посада: професор кафедри конституційного, адміністративного та міжнародного права

Контактна інформація: Lenher.Yana@vnu.edu.ua

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація освітнього компонента. Силабус вибіркового освітнього компонента «Правові режими надзвичайного та воєнного стану» спрямований на формування у

здобувачів вищої освіти системних знань щодо правового регулювання особливих правових режимів, які запроваджуються державою у разі виникнення загроз національній безпеці, територіальній цілісності, громадській безпеці та конституційному ладу. У межах дисципліни досліджуються конституційно-правові засади введення та функціонування режимів надзвичайного та воєнного стану, їх місце у системі публічного права, а також особливості діяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, військового командування, підприємств, установ та організацій в умовах дії таких режимів.

Особлива увага приділяється підставам і процедурі запровадження надзвичайного та воєнного стану, механізмам правового регулювання суспільних відносин у період їх дії, а також питанням тимчасового обмеження прав і свобод людини та громадянина. Розглядаються гарантії дотримання конституційних прав людини, міжнародно-правові стандарти у сфері прав людини в умовах надзвичайних ситуацій, а також практика застосування відповідного законодавства.

У процесі вивчення дисципліни аналізуються положення Конституції України, законів України «Про правовий режим надзвичайного стану», «Про правовий режим воєнного стану», інших нормативно-правових актів, а також міжнародно-правові документи та практика міжнародних судових інституцій. Опанування курсу сприяє формуванню у здобувачів здатності здійснювати правовий аналіз надзвичайних правових режимів, оцінювати правомірність обмеження прав і свобод людини в умовах кризових ситуацій та застосовувати отримані знання у професійній діяльності у сфері правоохоронної діяльності та публічного управління.

2. Мета і завдання освітнього компонента

Мета вибіркового освітнього компонента – Метою освітнього компонента є формування у здобувачів вищої освіти системних знань про конституційно-правові засади запровадження, функціонування та припинення правових режимів надзвичайного і воєнного стану, особливості діяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування та військового командування в умовах кризових ситуацій, а також формування здатності здійснювати правовий аналіз обмежень прав і свобод людини та застосовувати відповідні норми законодавства у професійній діяльності.

Завдання:

- розкрити сутність, правову природу та місце правових режимів надзвичайного і воєнного стану в системі конституційного права України;
- проаналізувати конституційно-правові засади запровадження особливих правових режимів у державі;
- ознайомити здобувачів з нормативно-правовим регулюванням надзвичайного та воєнного стану в Україні;
- вивчити підстави, порядок введення та припинення правових режимів надзвичайного та воєнного стану;
- дослідити повноваження органів державної влади, військового командування та органів місцевого самоврядування в умовах дії особливих правових режимів;
- проаналізувати особливості правового регулювання діяльності підприємств, установ та організацій під час надзвичайного і воєнного стану;
- визначити межі та підстави тимчасового обмеження прав і свобод людини і громадянина у надзвичайних умовах;
- сформувати у здобувачів навички правового аналізу нормативно-правових актів, що регулюють надзвичайні правові режими;
- розвинути здатність застосовувати отримані знання у професійній діяльності у сфері правоохоронної діяльності та публічного управління.

3. Soft skills

критичне мислення;
комунікаційні навички;
командна робота;
юридичне письмо;
публічні виступи та аргументація.

4. Структура освітнього компонента

Денна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Лабор.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1. Теоретико-правові засади надзвичайних правових режимів						
Тема 1. Поняття та правова природа надзвичайних правових режимів.	13	2	2	8	1	ДС, Т, РЗ/К, Р/ 10
Тема 2. Конституційні засади запровадження надзвичайного та воєнного стану в Україні.	14	1	2	10	1	ДС, Т, РЗ/К, Р/ 10
Тема 3. Нормативно-правове регулювання правових режимів надзвичайного та воєнного стану.	14	1	2	10	1	ДС, Т, РЗ/К, Р/ 10
Тема 4. Підстави та порядок введення надзвичайного стану.	15	2	2	10	1	ДС, Т, РЗ/К, Р/ 10
Тема 5. Підстави та порядок введення воєнного стану.	15	2	2	10	1	ДС, Т, РЗ/К, Р/ 10
Разом за модулем 1	71	8	10	48	5	
Змістовий модуль 2. Особливості функціонування держави та забезпечення прав людини в умовах надзвичайних правових режимів						
Тема 6. Повноваження органів державної влади в умовах надзвичайного стану.	17	2	4	10	1	ДС, Т, РЗ/К, Р/ 10
Тема 7. Повноваження органів державної влади та військового командування в умовах воєнного стану.	17	2	4	10	1	ДС, Т, РЗ/К, Р/ 10
Тема 8. Обмеження прав і свобод людини в умовах надзвичайного та воєнного стану.	15	2	2	10	1	ДС, Т, РЗ/К, Р/ 10
Тема 9. Правовий режим діяльності органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій під час надзвичайного та воєнного стану.	15	2	2	10	1	ДС, Т, РЗ/К, Р/ 10
Тема 10. Міжнародно-правові	15	2	2	10	1	ДС, Т, РЗ/К, Р/ 10

стандарти реагування держав на надзвичайні ситуації та воєнні конфлікти.						10
Разом за модулем 2	79	10	14	50	5	
Види підсумкових робіт						Бал
Всього годин/Балів	150	18	24	98	10	100

Заочна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Лабор.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/Бали
Змістовий модуль 1. Теоретико-правові засади надзвичайних правових режимів						
Тема 1. Поняття та правова природа надзвичайних правових режимів.	17	1	1	14	1	ДС, Т, РЗ/К, Р/10
Тема 2. Конституційні засади запровадження надзвичайного та воєнного стану в Україні.	16,5	0,5	1	14	1	ДС, Т, РЗ/К, Р/10
Тема 3. Нормативно-правове регулювання правових режимів надзвичайного та воєнного стану.	15,5	0,5	1	12	2	ДС, Т, РЗ/К, Р/10
Тема 4. Підстави та порядок введення надзвичайного стану.	15,5	0,5	1	12	2	ДС, Т, РЗ/К, Р/10
Тема 5. Підстави та порядок введення воєнного стану.	15,5	0,5	1	12	2	ДС, Т, РЗ/К, Р/10
Разом за модулем 1	80	3	5	64	8	
Змістовий модуль 2. Особливості функціонування держави та забезпечення прав людини в умовах надзвичайних правових режимів						
Тема 6. Повноваження органів державної влади в умовах надзвичайного стану.	13,5	0,5	1	10	2	ДС, Т, РЗ/К, Р/10
Тема 7. Повноваження органів державної влади та військового командування в умовах воєнного стану.	13,5	0,5	1	10	2	ДС, Т, РЗ/К, Р/10
Тема 8. Обмеження прав і свобод людини в умовах надзвичайного та воєнного стану.	14	1	1	10	2	ДС, Т, РЗ/К, Р/10
Тема 9. Правовий режим діяльності органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій під час надзвичайного та воєнного стану.	13,5	0,5	1	10	2	ДС, Т, РЗ/К, Р/10
Тема 10. Міжнародно-правові	15,5	0,5	1	12	2	ДС, Т, РЗ/К, Р/10

стандарти реагування держав на надзвичайні ситуації та воєнні конфлікти.						10
Разом за модулем 2	70	3	5	52	10	
Види підсумкових робіт						Бал
Всього годин/Балів	150	6	10	116	18	100

* **Форми контролю:** ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, РМГ – робота в малих групах ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/РС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

IV. Політика оцінювання

Відповідно до Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки від 26 червня 2025 р. протокол № 8 Вченої ради (<https://vnu-taskid841251.s3.eu-north-1.amazonaws.com/s3fs-public/inline-files/2025-pro-potochne-i-pidsumk.otsinyuvannya.pdf>) поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має за мету перевірку рівня підготовленості здобувачів освіти до виконання конкретної роботи та реалізується в різних формах, зокрема опитування, виступи на практичних заняттях, заслуховування та аналіз доповідей питань, винесених на обговорення, письмове вирішення завдань, письмові відповіді на окремі питання, участь у дискусіях/дебатах, контроль засвоєння того навчального матеріалу, який заплановано на самостійне опрацювання здобувачем, тощо.

Відповідно до Положення «Про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки» залік викладач виставляє за результатами поточної роботи за умови, що здобувач освіти виконав ті види навчальної роботи, які визначено силабусом освітнього компонента протягом семестру: аудиторної роботи під час лекційних, практичних, самостійної роботи, виконання ІНДЗ, контрольних робіт. Модульні контрольні роботи не плануються, не проводяться. У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів). Для отримання заліку необхідно набрати не менше 60 балів за 100-бальною шкалою. У випадку, якщо здобувач освіти набрав менше ніж 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості шляхом виконання комплексного контрольного завдання у формі тестів. Бали набрані здобувачем освіти під час поточного оцінювання, анулюються. Максимальна кількість балів під час ліквідації академічної заборгованості з заліку – 100. Повторне складання заліку, у разі отримання незадовільної оцінки допускається не більше двох разів: один раз викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету. Залік відбувається в період заліково-екзаменаційної сесії, передбаченої навчальним планом, згідно із затвердженим графіком освітнього процесу і розкладом.

Політика викладача щодо здобувача освіти:

- обов’язкове відвідування навчальних занять;
- активність здобувача освіти під час занять;
- своєчасне виконання завдань/робіт, щодо яких встановлено дедлайни.

Не допускається:

[82i%D0%B2 %D0%92%D0%9D%D0%A3 i%D0%BC. %D0%9B.%D0%A3. %D1%80%D0%B5%D0%B4.pdf](#)).

Можливість отримати додаткові (бонусні) бали.

Відповідно до п 4.5. вищезазначеного Положення передбачено, що здобувачам освіти, які брали участь у роботі конференцій, підготовці наукових публікацій, в олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт тощо й досягли значних результатів, може бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю з відповідного ОК.

Науково-методичною комісією факультету затверджено систему бонусних балів, які зараховуються як результати поточного контролю з відповідного ОК в обсязі до 35 балів.

Види студентської наукової та практичної активності	Кількість бонусних балів
Публікація наукової статті в періодичному науковому фаховому виданні категорії «Б» (у співавторстві із науковим керівником)	до 7 балів
Виступ з доповіддю на міжнародній, всеукраїнській науково-практичній конференції, засіданні круглого столу, симпозіуму та іншому науковому заході	до 5 балів
Публікація тез доповіді у збірнику матеріалів конференції, круглого столу чи іншого наукового заходу	до 5 балів
Участь у Всеукраїнській студентській олімпіаді	до 8 балів
Участь у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт	до 10 балів

Перелік питань на залік

1. Поняття правового режиму в теорії держави і права.
2. Поняття та ознаки надзвичайних правових режимів.
3. Місце правових режимів надзвичайного та воєнного стану в системі публічного права.
4. Конституційні засади запровадження надзвичайного стану в Україні.
5. Конституційні засади запровадження воєнного стану в Україні.
6. Нормативно-правове регулювання надзвичайного стану.
7. Нормативно-правове регулювання воєнного стану.
8. Закон України «Про правовий режим надзвичайного стану»: загальна характеристика.
9. Закон України «Про правовий режим воєнного стану»: загальна характеристика.
10. Підстави введення надзвичайного стану.
11. Порядок запровадження надзвичайного стану.
12. Підстави введення воєнного стану.
13. Порядок запровадження воєнного стану.
14. Роль Президента України у введенні надзвичайного стану.
15. Роль Президента України у введенні воєнного стану.
16. Повноваження Верховної Ради України щодо затвердження указів про введення надзвичайного та воєнного стану.
17. Строки дії надзвичайного стану.
18. Строки дії воєнного стану.
19. Територіальні межі дії надзвичайного стану.
20. Територіальні межі дії воєнного стану.

21. Повноваження органів державної влади в умовах надзвичайного стану.
22. Повноваження органів державної влади в умовах воєнного стану.
23. Повноваження військового командування під час воєнного стану.
24. Правове регулювання діяльності органів місцевого самоврядування під час надзвичайного стану.
25. Правове регулювання діяльності органів місцевого самоврядування під час воєнного стану.
26. Військові адміністрації: поняття та повноваження.
27. Особливості управління територіями в умовах воєнного стану.
28. Правовий режим діяльності підприємств, установ та організацій під час надзвичайного стану.
29. Правовий режим діяльності підприємств, установ та організацій під час воєнного стану.
30. Особливості трудових відносин під час воєнного стану.
31. Обмеження прав і свобод людини в умовах надзвичайного стану.
32. Обмеження прав і свобод людини в умовах воєнного стану.
33. Права і свободи людини, які не можуть бути обмежені навіть в умовах надзвичайних правових режимів.
34. Гарантії захисту прав людини під час надзвичайного стану.
35. Гарантії захисту прав людини під час воєнного стану.
36. Особливості правового режиму свободи пересування під час надзвичайного та воєнного стану.
37. Особливості правового режиму свободи зібрань у період надзвичайних правових режимів.
38. Особливості правового регулювання інформаційної діяльності під час надзвичайного та воєнного стану.
39. Правове регулювання евакуації населення.
40. Правове регулювання використання майна в умовах воєнного стану.
41. Примусове відчуження майна в умовах воєнного стану.
42. Компенсація за примусове відчуження майна.
43. Правове регулювання комендантської години.
44. Правове регулювання особливого режиму в'їзду та виїзду.
45. Особливості діяльності правоохоронних органів під час надзвичайного та воєнного стану.
46. Взаємодія органів державної влади з військовими формуваннями.
47. Контроль за дотриманням законності під час надзвичайного та воєнного стану.
48. Судовий контроль за обмеженням прав людини в умовах надзвичайних правових режимів.
49. Відповідальність за порушення режиму надзвичайного стану.
50. Відповідальність за порушення режиму воєнного стану.
51. Роль Конституційного Суду України у забезпеченні конституційності надзвичайних правових режимів.
52. Міжнародно-правові стандарти реагування держав на надзвичайні ситуації.
53. Обмеження прав людини відповідно до міжнародного права.
54. Роль міжнародних організацій у реагуванні на надзвичайні ситуації.
55. Практика Європейського суду з прав людини щодо обмеження прав людини у надзвичайних ситуаціях.
56. Поняття дерогації прав людини в умовах надзвичайного стану.
57. Дерогація від зобов'язань за Європейською конвенцією з прав людини.
58. Правові наслідки припинення надзвичайного стану.
59. Правові наслідки припинення воєнного стану.

60. Перспективи вдосконалення законодавства України щодо правових режимів надзвичайного та воєнного стану.

Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90 – 100	Відмінно	A	відмінне виконання
82 – 89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75 – 81	Добре	C	загалом хороша оцінка
67 – 74	Задовільно	D	непогано
60 – 66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1 – 59	Незадовільно	Fx	необхідне перескладання

90-100 – здобувач освіти демонструє вільне володіння теоретичними питаннями, вміє переконливо, з посиланням на законодавство обґрунтовувати проблему, яку висвітлює; безпомилково дає відповіді на поставлені питання з посиланням на норми законодавства; вільно володіє термінологією;

82-89 – здобувач освіти при відповіді на теоретичні питання відповідає повно, володіє термінологією, знає нормативно-правові акти, вміло їх застосовує при відповіді на питання, однак може допускати деякі неточності чи положення без їх доведеності;

75-81 – здобувач освіти при відповіді на теоретичні питання може порушувати системність їх викладу, допускати окремі неточності, без їх доказовості, однак знає нормативно-правові акти, застосовує при відповіді на питання, володіє основними категоріями;

67-74 – здобувач освіти володіє більшістю теоретичними питаннями з предмету вивчення, володіє термінологією з трудового права, знає нормативно-правові акти у сфері трудового права; однак не завжди може правильно та аргументовано застосувати норми трудового законодавства при відповіді на питання;

60-66 – здобувач освіти не володіє більшістю теоретичними питаннями, однак знає основні категорії та нормативно-правові акти, але при відповіді на питання не обґрунтовує та не аргументує її;

1-59 – здобувач освіти володіє теоретичними питаннями поверхнево; знає окремі категорії та нормативно-правові акти, але не вміє правильно їх застосовувати під час відповіді на питання.

Поточне оцінювання (10 балів)

№ п/п	Бали	Пояснення
1	10-8	питання висвітлені повністю, використана необхідна кількість термінів, зроблені конкретні висновки; здобувач освіти демонструє вільне володіння питаннями практичного заняття, вміє переконливо, з посиланням на законодавство обґрунтовувати проблему, яку висвітлює; безпомилково

		виконує практичні завдання згідно поставлених вимог, бере участь у дискусії;
2	5,1-7,9	питання висвітлені частково, відповідь охоплює основні аспекти, використана певна кількість термінів, зроблені окремі висновки; здобувач освіти при відповіді на теоретичні питання практичного заняття допускає поодинокі неточності, однак знає нормативно-правові акти, вмiє їх застосовувати під час розв'язуванні задач та аргументувати свою відповідь;
3	5-2,1	питання висвітлені поверхнево, зроблені висновки, які потребують деякого уточнення; здобувач освіти не володіє більшістю питань практичного заняття, однак знає нормативно-правові акти; виконуючи завдання, посилається на законодавство, але не обґрунтовує свою відповідь;
4	2 - 0	питання висвітлені недостатньо, більшість тез потребують уточнення, доопрацювання; здобувач освіти володіє питаннями практичного заняття поверхнево; знає нормативно-правові акти, але не вмiє правильно їх застосовувати під час розв'язування практичних завдань.

Критеріями оцінювання знань здобувачів освіти під час усних та письмових відповідей з курсу є:

- повнота розкриття питання;
- використання основної та додаткової літератури (нормативно-правових актів, підручників, навчальних посібників, журналів тощо);
- логічна послідовність та системність викладення матеріалу, культура мовлення;
- аналітичність мислення, вміння робити порівняння та формулювати висновки.

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси:

Основна:

1. **Конституція України** : Закон України від 28 черв. 1996 р. № 254к/96-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.
2. **Про правовий режим воєнного стану** : Закон України від 12 трав. 2015 р. № 389-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2015. № 28. Ст. 250.
3. **Про правовий режим надзвичайного стану** : Закон України від 16 берез. 2000 р. № 1550-III. Відомості Верховної Ради України. 2000. № 23. Ст. 176.
4. **Про національну безпеку України** : Закон України від 21 черв. 2018 р. № 2469-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2018. № 31. Ст. 241.
5. **Про оборону України** : Закон України від 6 груд. 1991 р. № 1932-XII. Відомості Верховної Ради України. 1992. № 9. Ст. 106.
6. **Про Збройні Сили України** : Закон України від 6 груд. 1991 р. № 1934-XII. Відомості Верховної Ради України. 1992. № 9. Ст. 108.
7. **Про правовий режим майна в умовах воєнного стану** : Закон України від 17 трав. 2012 р. № 4765-VI. Відомості Верховної Ради України. 2013. № 15. Ст. 99.
8. **Про місцеве самоврядування в Україні** : Закон України від 21 трав. 1997 р. № 280/97-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1997. № 24. Ст. 170.
9. **Про місцеві державні адміністрації** : Закон України від 9 квіт. 1999 р. № 586-XIV. Відомості Верховної Ради України. 1999. № 20–21. Ст. 190.
10. **Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію** : Закон України від 21 жовт. 1993 р. № 3543-XII. Відомості Верховної Ради України. 1993. № 44. Ст. 416.
11. **Про основи національного спротиву** : Закон України від 16 лип. 2021 р. № 1702-IX. Відомості Верховної Ради України. 2021. № 41. Ст. 339.

12. **Про правовий режим надзвичайної екологічної ситуації** : Закон України від 13 лип. 2000 р. № 1908-III. Відомості Верховної Ради України. 2000. № 42. Ст. 348.
13. **Про боротьбу з тероризмом** : Закон України від 20 берез. 2003 р. № 638-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 25. Ст. 180.
14. **Про введення воєнного стану в Україні** : Указ Президента України від 24 лют. 2022 р. № 64/2022. URL: <https://www.president.gov.ua>

Додаткова:

1. Oleksandr Stasiuk, **Yana Lenher**, Viktoriia Koretska, Nataliia Riabykh, Andrii Samilo/ OBSERVANCE OF HUMAN RIGHTS UNDER THE CONDITIONS OF NATIONAL LAW ADAPTATION TO THE NORMS OF THE EUROPEAN UNION. AD ALTA: Journal of Interdisciplinary Research. 13/02-XXXV. P 107-111. (Web of Science).
2. Корж-Ікаєва Т. Г. **Адміністративно-правове забезпечення правового режиму воєнного стану в Україні**. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. № 5.
3. Кобрин В., Нос Ю., Полюх Р. **Співвідношення обов'язку захисту Вітчизни та прав людини в умовах воєнного стану**. *Конституційно-правові академічні студії*. 2024.
4. Маркович Х. М. **Права і свободи людини в умовах воєнного стану: фокус пріоритетів**. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2024.
5. Овчар І. **Інститут президента в умовах воєнного стану: конституційно-правовий аспект**. *Наукові записки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень*. 2023.
6. Славко А., Коваленко Н. **Поняття та сутність воєнного стану як особливого правового режиму**. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2024.
7. Дідич Т. О., Дворак С. Ю. **Воєнний стан в системі умов дії права: методологічні аспекти пізнання**. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2024.
8. Кравчук В. М. **Правове регулювання діяльності органів державної влади в умовах воєнного стану**. *Право і суспільство*. 2023.
9. Гриняк А. Б., Кот О. О. **Правова система України в умовах воєнного стану**. *Збірник наукових праць*. Одеса : Гельветика, 2022.
10. Бондаренко О. С. **Обмеження прав і свобод людини під час воєнного стану: конституційно-правовий аналіз**. *Юридичний вісник*. 2023.
11. Савчин М. В. **Конституційні обмеження прав людини в умовах воєнного стану та надзвичайного стану**. *Публічне право*. 2022.
12. Ленгер Я. І. Демократія та права людини. Історико-правовий часопис. № 2 (21). 2023. С. 31-37.

Інтернет-ресурси:

- Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://rada.gov.ua/>
- Офіційний сайт Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://ombudsman.gov.ua/>
- Порядок звернень громадян до органів державної влади та місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.zoda.gov.ua/news/7419/poryadok-zvernennyagromadyan-do-organiv-derzhavnoji-vladi-ta-mistseвого-samovryaduvannya,-pidprijemstv,-ustanov-ta-organizatsiy.html>
- Офіційний веб-сайт Конституційного Суду України. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://ccu.gov.ua>
- Офіційний веб-сайт Президента України. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://president.gov.ua>